Zaterdag 17 Juni 1944 — DAGBLAD — 61ste Jaargang No. 4234

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit dagblad verschijnt dagelijks, behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2,50 gld.; Bovenwinden 3 gld.; Suriname en het buitenland 3,50 gld..

Hoofdredacteur: Dr. Joh. Hartog
Redactie-adres Consciëntiesteeg 27, telef. 1858; Postbus 80, Willemstad.

Uitgeefster en Administratie: Paulus-drukkerij, Consciëntiesteeg 29, telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad, N.W.I.
Voor Aruba: J. E. Croes, Postbus 14, Oranjestad; tel. 38.

George VI bezocht de slagvelden.

FRANSEN ZETTEN VOET OP ELBA.

U.S.A.-vloot bestookt de Bonin-eilanden.

ENGELSE KONING BEZOEKT FRANKRIJK.

Zijne Majesteit Koning George VI heeft Vrijdag het strandhoofd inu Normandië bezocht en gebruikte er het noenmaal met Generaal Montgomery in een vooruitgeschoven hoofdkwartier. De Koning stak het Kanaal over aan boord van een kruiser en werd aan land gebracht door amphibievoertuig. (Londen, (AP) 16.6).

MINDER DAN VERWACHT WAS.

Uit het Hoofdkwartier wordt bekend gemaakt, dat de verliezen aan doden, gewonden en vermisten op de dag van de invasie minder waren dan verwacht was en dat minder dan één procent van de Noordamerikaanse gewonden, die op medische posten aankwamen, overleden zijn (Geallieerd Hoofdkwartier, (AP) 16.6)

DE NOORDAMERIKAANSE VERLIEZEN BIJ DE INVASIE.

Don Whitehead seint uit Normandië:

Het Noordamerikaanse leger verloor 3283 manschappen aan doden en 12.600 aan gewonden bij de opening van het tweede front. Dit werd door Luitenant Generaal Omar Bradley bekendgemaakt in zijn eerste persconferentie [illegible] totaal der verliezen in de eerste elf dagen van de strijd en omvat de rapporten tot gisteren middernacht.

De Generaal zwaaide grote lof toe aan zijn troepen, vooral aan de luchttroepen die achter de kustdefensies landden en de taak voor de strandtroepen vergemakkelijkten.

Bradley zeide, dat de verliezen op het centrale strandhoofd waar de 1e divisie en elementen van de 29e divisie aan land kwamen, groter waren dan verwacht was, maar van de andere kant waren de verliezen op het schiereiland in hun geheel minder dan verwacht was. Hiermede is de voorspelling van Bradley bevestigd, dat de invasie van het Europese vasteland kon geschieden zonder het bloedbad dat door den vijand in het vooruitzicht werd gesteld en door vele pessimisten werd verwacht. (Normandië, (AP) 17.6).

DE GAULLE ZAL NAAR ALGIERS GAAN.

Generaal De Gaulle zal binnen enkele dagen naar Algiers terugkeren om de Franse Raad van Advies op de hoogte te brengen van zijn tevredenheid over de militaire regelingen tussen de Geallieerden en het Comité, doch het ontbreken van instemming over burgerlijke en politieke vraagstukken (Londen, (AP) 16.6)

DE STRIJD DER FRANSE PATRIOTTEN.

Rapporten, die via slinkse wegen door officiële Franse kringen in Londen ontvangen werden, deelden mede, dat de gevechten tussen de Franse vaderlanders en Joseph Darnands militie en de Duitse bezettingstroepen zich uitbreiden in het Franse binnenland. Steeds meer politiemannen en gendarmes lopen over naar de zijde der patriotten (Londen, (AP) 16.6).

DE INSTALLATIES OP DE FRANSE KUST.

De Britse Voorlichtingsdienst deelde mede, dat de militaire installaties in het gebied van het Departement Pas de Calais, welke bijna een jaar lang door Geallieerde vliegers werden gebombardeerd, de katapulten waren voor het afschieten van de Duitse vliegerloze vliegtuigen (Londen, (AP) 16.6).

AANVAL OP OLIE-RAFFINADERIJEN.

Zware Noordamerikaanse bommenwerpers uit Italië hebben vijf olieraffinaderijen in het gebied van Wenen aangevallen en voor de eerste maal bestookten zij ook een doel in Tsjecho-slowakije met een bombardement op de Acollo-raffinaderij te Bratislava op 160 kilometer ten Oosten van Wenen (Rome, (AP) 16.6).

DE ROBOTTEN VAN DE LUCHT.

Sommige Geallieerde militaire deskundigen zijn van mening, dat de bestuurderloze bommenwerpers van de Duitsers zweefbommen zijn, die door raketten worden voortbewogen en door middel van gyroscopen bestuurd worden. (Washington, (AP) 16.6).

RUSSISCH COMMUNIQUÉ.

„Op 16 Juni gingen onze troepen op de Karelische landengte voort met de ontwikkeling van hun offensief en in de gevechten veroverden zij meer dan honderd gehuchten en vier spoorwegstations. In andere sectoren van het front vonden geen veranderingen plaats. Op 15 Juni werden aan alle fronten 18 vijandelijke vliegtuigen neergehaald in luchtgevechten of door het afweervuur" (Moskou, (AP) 16.6).

TITO KRIJGT VERSTERKING.

Tito heeft in een communiqué medegedeeld, dat Majoor Djiric, een der commandanten van de Tsjetniks onder Mihailovitsj, zich heeft gevoegd bij de Partijgenoten van Tito samen met een groot aantal zijner officieren en meer dan duizend man. Tito maakte ook de vorming van vier nieuwe divisies van Partijgenoten in de vallei van de Morava in Serbië bekend. In het Oosten van Bosnië behielden de Partijgenoten het initiatief in alle sectoren.

Het Duitse offensief tussen Gornju Vakuf en Prozor in West-Bosnië werd gestuit (Londen, (AP) 16.6).

FINSE GEZANT WORDT GEBONJOURD.

Aan den Finsen Gezant in Washington Hjalmar J. Procopé en drie zijner raadgevers werd het paspoort overhandigd met verzoek de Verenigde Staten te verlaten wegens activiteiten die „schondelijk zijn voor de belangen der Verenigde Staten".

Het State Department zeide, dat „deze handeling niet het verbreken der diplomatieke betrekkingen tussen de Verenigde Staten en Finland betekent." (Washingtin, (AP) 16.6).

CRISIS IN REGERING BONOMI.

Naar vermeld wordt is de regering Bonomi van Italië thans in een staat van crisis te Salerno. Hoewel nog geen volledige biezonderheden beschikbaar zijn in Rome werd vernomen, dat de huidige toestand een uitgroeisel is van Churchills afkeuring met betrekking tot de verwijdering van Badoglio.

De weigering van het cabinet om de eed van trouw aan Umberto af te leggen is nog een factor, welke volgens sommige Geallieerde kringen een schending is van de Italiaanse belofte om de vorm van regering in Italië niet te wijzigen alvorens het gehele land bevrijd is. (Rome, (AP) 16.6).

DE AANVAL OP YAWATA.

In Washington is nog het volgende communiqué uitgegeven over de aanval op Japan door Noordamerikaanse Superforten:

„De Keizerlijke ijzer- en staalfabrieken — de grootste van Japan — te Yawata op het eiland Kyusju in het Japanse hoofdland was het doel van een nauwkeurige en doeltreffende aanval. Vijandelijke gevechtsvliegtuigen boden enige tegenstand aan enkele toestellen. Het afweervuur was matig tot intensief boven het doelgebied.

Naar vermeld werden geen vijandelijke vliegtuigen neergeschoten. Aan boord van de teruggekeerde vliegtuigen waren er geen slachtoffers. Vier vliegtuigen zijn niet teruggekeerd van de onderneming. Een ervan ging verloren als gevolg van het afweervuur boven het doel. Twee keerden niet terug als gevolg van het afweervuur boven het doel. Twee keerden niet terug als gevolg van ongelukken en het is bekend dat de bemanning van een hiervan zich in veiligheid bevindt. Een vierde vliegtuig wordt vermist" (Washington, (AP) 16.6).

TSJANGSJA GEDOEMD?

Het Chinese Hoofdcommando gaf te kennen, dat er enige hoop bestaat voor de verdedigers van Tsjangsja om te vluchten naar de Westelijke oever van de rivier de Siange hoewel de stad haast geheel omsingeld is. Stillwells Hoofdkwartier maakte bkend, dat Noordamerikaanse vliegtuigen de Chinese grondstrijdkrachten steunen. Noordamerikaanse vliegers hebben in verrichtingen binnen drie dagen tijds naar schatting 1200 Japanners gedood.

De Noordamerikaanse bommenwerpers troffen de Japanse scheepvaart aan de monding van de Jangtse nabij Sjanghai en bij Hongkong (Tsjungking, (AP) 16.6).

[illegible] BONIN-EILANDEN.

De Noordamerikaanse Marine maakte bekend, dat Noordameri kaanse vlootstrijdkrachten binnen 960 kilometer van Tokio kwamen om drie Japanse bases in de Bonin- en Vulkaaneilanden ten Zuid Oosten van Japan te bestoken.

47 Vijandelijke vliegtuigen werden hierbij neergeschoten. Twee vijandelijke schepen werden tot zinken gebracht en tien andere werden beschadigd. De barakken, vliegvelden en olieopslagplaatsen moesten het voor al ontgelden. De aanval kwam, terwijl Noordamerikaanse invasietroepen de Japanners bestrijden in de Marianen op 2500 kilometer ten Zuid Oosten van Tokio. Zowel de Bonin- als de Vulkaaneilanden liggen op de rechtstreekse lijn tussen de Marianen en het Japanse hoofdland. Tot de Bonin-groep behoren 97 eilanden, waarvan vele ideaal zijn voor het aanleggen van vliegvelden. (Washington, (AP) 16.6).

OP BIAK.

Een zegsman van het Geallieerde Hoofdkwartier op Nieuw Guinea zeide, dat de Japanners de meeste hunner strijdkrachten samengetrokken hebben in de heuvels ten Noorden van het vliegveld op Biak. De Noordamerikanen pogen hen daar uit te roeien. Geallieerde torpedojagers voor de kust van Biak legden intussen het zwijgen op aan het Japanse geschut en de mortieren, welke de voorraadlijnen naar Mokmer telkens onder vuur namen. (Geallieerd Hoofdkwartier op Nieuw Guinea, (AP) 16.6).

DE STRIJD IN DE MARIANEN.

Naar vermeld wordt zijn de Noordamerikaanse troepen 3 kilometer gevorderd binnen de eerste 24 uren na de landing op Saipan tegen verzet van tanks, mobiele artillerie en goed opgestelde verdedigingswerken. Een vloot- en luchtbombardement bood dekking aan de opmars. De Noordamerikanen bevinden zich op 8 kilometer van Carapan aan de haven van Saipan. Dit is de eerste vijandelijke stad met een betrekkelijk grote Japanse bevolking, welke bedreigd wordt door de campagne in de Stille Oceaan. (Pearl Harbor, (AP) 16.6).

De Strijd op Cotentin

DOOR

WES GALLAGHER.

(Vanmorgen vroeg schreef en verzond Wes Gallagher dit stuk. Door het tijdsverschil kan het vandaag nog worden opgenomen ook — Red.)

De Noordamerikaanse troepen hebben een weinig weten op te trekken in de richting van Cherbourg. Het bezit van het wegkruispunt bij St. Sauveu-le-Vicomte werd hierdoor versterkt, niettegenstaande het slechte weder als gevolg waarvan de lossingswerkzaamheden hinder ondervonden en de luchtmacht belet werd effectieve hulp te verlenen. Slechts weinig feitelijkheden worden door het hoofdcommando bekend gemaakt betreffende het 160 km. lange strandhoofd. De Duitsers deden wel twee hevige, maar ook uiterst kostbare, tegenaanvallen bij Troarn. Deze tegenaanvallen werden afgeslagen. Rommel gebruikte tanks een voetvolk bij een poging om de Britse stellingen te Bréville en Escobille te breken.

Het hoofdcommando zeide, dat het weder de afgelopen tien dagen zo slecht is geweest als men maar denken kon voor de maand Juni. Gisteren bijvoorbeeld moest het aantal enkelvluchten sterk worden beknot. Er werden er slechts 2500 gemaakt, die feitelijk niet veel deden bij de nieuwe Duitse aanval van raket-bommen in de vroege morgenuren van Zaterdag. Het donderen van het Britse geschut werd echter over een grote afstand gehoord, toen de Duitse geheime wapenen door de wolkenmassa's vlogen.

Volgens een bekendmaking heeft Omar Bradley thans zeker twee corpsen onder zijn bevel, het 5e en 7e. Het 5e corps is samengesteld uit de eerste, tweede en negenentwintigste divisies. Het 7e bestaat uit de 82e, 101e divisies van de luchttroepen en de 4e divisie van het voetvolk. Dit zijn dan de troepen, die, zoals hiervoor gezegd werd, voor wisten te rukken.

Ook zeide ik reeds, dat de inneming van St. Sauveur-le-Vicomte bevestigd is, maar ik wil hier bijvoegen, dat een zware Duitse tegenaanval hier nog wel te verwachten is. De rest van de opmars zal trouwens ook niet al te snel gaan, want het terrein is drassig en voor het overige tamelijk heuvelachtig, waardoor het gemakkelijk te verdedigen is.

Zo te zien is het te verwachten, dat de laatse weg naar Cherbourg wel door de Noordamerikanen zal worden doorgesneden als gevolg van hun opmars naar La Haye-du-Puits, dat thans binnen geschutsafstand ligt. De troepen van Omar Bradley zijn er slechts een 6 tot 10 kilometer van verwijderd. Meer naar het Westen bij Montebourg is het nog steeds één slagveld, waarbij beide partijen stukken van het plaatsje hebben. Van hier loopt de geallieerde verdedigingslinie naar het Zuiden voorbij St. Sauveur-le-Vicomte naar het plaatsje Orglandes.

Ten Zuid-Oosten van Carentan hebben de Noordamerikanen de Vire weten te bereiken juist waar de Taute erin loopt door een kanaal.

Uit de omgeving van Caumont worden ook gevechten gemeld, vooral van tanks en voetknechten, die ook in de buurt van Tilly-sur-Seulles actief zijn. De strijd blijft echter min of meer gelocaliseerd en veel veranderingen zijn er niet.

In Troarn ligt het voornaamste brandpunt van de strijd aan de Oostzijde van het bruggehoofd. Beide partijen zijn thans doende haar reservekrachten samen te stellen, want mogelijk komt er een grote slag zodra het weder wat zal zijn opgeklaard. (Hoofdkwartier, (AP) 17.6).

DE FRANSEN OP ELBA.

Vanmorgen zijn de Fransen geland op Elba. De landing vond plaats om 3 uur vannacht onder bevelhebberschap van Generaal Lattré de Tassigny. Zestig vaartuigen namen aan de landing deel, die aan de Zuidkan van het eiland werd uitgevoerd. (Rome, (AP) 17.6).

(Elba is kleiner dan Bonaire en groter dan Aruba; er wonen ongeveer 30.000 mensen, dus iets minder dan op Aruba. — Red.)

Het nieuws van vandaag.

Hoe hecht het Geallieerde strandhoofd in Normandië al is, blijkt uit het feit, dat Engelands Koning George VI er een bezoek gebracht heeft en er de strijd van de dappere Geallieerde troepen heeft gadegeslagen.

Generaal Montgomery gebruikte het noenmaal bij den Koning in het hoofdkwartier van eerstgenoemde en gaf een uitleg van de toestand. Deze toont nog niet veel verandering. Aan de linkerflank van het strandhoofd deden de Duitsers twee hevige tegenaanvallen zonder succes. Het Geallieerde Hoofdcommando gaf te kennen, dat de nazies hevige verliezen leden. Aan de rechterzijde komen de Noordamerikanen langzaam vooruit tegen een hardnekkig verzet. Zij namen St. Sauveur le Vicomte waardoor het schiereiland voor ongeveer drie-vierden is afgesneden en de Duitsers rondom Cherbourg dus meer in het nauw komen. Ook Montebourg werd hernomen.

De luchtmacht kon gisteren slechts 2500 enkelvluchten uitvoeren vanwege het slechte weer. In de afgelopen nacht heeft een grote strijdmacht van bommenwerpers evenwel een Duitse olieraffinaderij bij Duisburg gebombardeerd. De Duitse vliegerloze vliegtuigen komen nog altijd boven Engeland suizen om zich op de doelen te storten. Hoe groot de aangerichte schade is, werd niet te kennen gegeven uit Londen, maar wel is bekend, dat verschillende van deze „geheime wapenen" neerstorten, voordat zij enige vernieling kunnen aanrichten.

De Russen hebben in hun offensief op de Karelische landengte nog honderd plaatsen genomen, waaruit zou kunnen worden opgemaakt, dat de belangrijkste Finse verdedigingslinies doorbroken zijn. In Viipuri (Viborg) hoort men het gedonder der Russische kanonnen al steeds duidelijker worden. En blijkbaar om een Finse overgave nog te bespoedigen heeft de Noordamerikaanse regering den Finsen Gezant in Washington met drie zijner raadslieden uitgezet.

De opmars in Italië gaat mogelijk nog sneller dan tevoren. Grosseto met zijn belangrijke vliegvelden is thans ingenomen en verder nog verschillende andere plaatsen. Op het eiland Elba hebben Franse troepen hedenmorgen voet aan wal gezet. Dit eiland is bekend omdat Napoleon er gevangen gezeten heeft. Het is niet onmogelijk, dat de verovering ervan morgen op de herdenkingsdag van de Slag bij Waterloo hecht in Geallieerde handen zal zijn.

De Noordamerikanen vorderen goed op het eiland Saipan in de Marianen. En de Noordamerikaanse vloot heeft nog met vliegtuigen de Bonin- en Vulkaaneilanden op minder dan 1000 kilometer van Tokio aan een bestoking onderworpen.

De Kroniek der Victorie.

11 Juni — De Russen openen het offensief tegen Finland op de Karelische landengte.

14 Juni — Noordamerikaanse troepen landen in de Marianen. Generaal De Gaulle zet voet op Franse bodem na vier jaren afwezigheid.

15 Juni — Noordamerikaanse Superforten bombarderen Yawata in Japan.

* * *

Het nieuwe offensief in de Stille Oceaan is dan gekomen. Na een voorafgaande bestoking door schepen en vliegtuigen van de marine — het gebruikelijke recept — zijn Noordamerikaanse troepen geland in de Marianen. Voor zover bevestigd is kwam men voorlopig alleen nog maar aan land op Saipan, het voornaamste eiland van de groep, gelegen op 280 kilometer ten Noorden van het Noordamerikaanse Guam en behalve Port Apra op laatstgenoemd eiland de enige belangrijke haven ervan. Weer is de spits van de Noordamerikaanse pijl naar het hart van het vijandelijke rijk in Azië honderden kilometers vooruitgekomen; weer is de bedreiging voor de Japanse bezetting van de Philippijnen vergroot.

Als vlootbasis is Saipan niet van groot belang omdat de haven niet beschut is tegen beschietingen van zee uit en dus handelden de Japanners verstandig door hun vloot tijdig terug te trekken toen de schepen van Nimitz er al eens eerder rondwaarden. Ook woeden hier vele taifoens (stormen), wel zestig per jaar, die grote verwoestingen aanrichten. Behalve copra levert deze eilandengroep ook niet veel en bovendien heeft men er doorlopend waterschaarste.

De bezetting ervan is echter belangrijk uit krijgskundig oogpunt gezien, omdat van de Dieveneilanden uit (de Marianen heten ook Ladrones of Dieveneilanden) de Japanse steunpuntenreeks zich in twee takken splitst. De ene wijst in Zuidoostelijke richting naar Nederlands Indië en bevat de versterkte punten Yap en Palau; de andere loopt in Zuidwestelijke richting over de Carolinen naar de Marshall-eilanden. Al deze eilandenbases lopen thans gevaar te worden afgesneden van de Japanse hoofdeilanden en als de Noordamerikanen zich eenmaal hecht genesteld hebben in de Marianen en er de schitterende vliegvelden in gebruik nemen, zal meteen het eind van de langdurige Japanse overheersing in het Centrale deel van de Stille Oceaan zijn gekomen.

Tot zover heeft de Noordamerikaanse krijgskunde zich ingesteld op de herneming der Philippijnen en de opening van een aanvoerlijn over zee naar China. Terwijl MacArthur uit het Zuiden komt aanzetten stoot Nimitz in het centrum van de Japanse linie door. Voor Japanse garnizoenen op de gepasseerde eilanden behoeft men niet bevreesd te zijn, aangezien de Japanse vloot haar nederlaag erkend heeft en zich overhaast teruggetrokken heeft naar de wateren rondom de Japanse hoofdeilanden.

Tenslotte zullen van Noordamerikaanse vliegvelden in de Marianen — want wij twijfelen er niet aan dat de inneming ervan door de Noordamerikanen zal worden voltooid — de luchtaanvallen op de Philippijnen en Japan zelf kunnen worden uitgevoerd door de nieuwe reuzenbommenwerpers van Generaal Henry Arnold. Deze bommenwerpers hebben reeds een flinke klap toegebracht aan de Japanse staalnijverheid met de aanval op Yawata na een geslaagde proefvlucht een week of wat tevoren boven Bangkok. De Japanners zullen er nu wel alles op zetten om de vliegvelden in China van waar de Superforten opstegen, in handen te krijgen of te neutraliseren, maar dat zal hun alles weinig baten als de Noordamerikanen nu eilandenbases nabij Japan krijgen.

Hoewel deze Noordamerikaanse bommenwerpers geen geheim wapen waren, zullen zij over de gehele wereld op doeltreffende wijze kunnen worden gebruikt. Daarentegen zal moeten worden afgewacht welk succes het met zoveel ophef ingeluide Duitse „geheime wapen", de pilootloze vliegtuigen, zal hebben.

Een nadeel daarvan is al, dat geen of weinig ooit terugkeren. Dan verkiezen wij nog liever onze Vliegende Forten, Lancasters, Liberators en Halifaxes, die van 8 tot 12 ton springstoffen kunnen werpen met dodelijke zekerheid en in negen van de tien gevallen terugkeren.

Het is ook niet te verwachten, dat het nieuwe Duitse wapen lang zal kunnen worden gebruikt, omdat de toestellen nu eenmaal eerder verbruikt zullen zijn, voorts hun katapulten op de Franse kust voortdurend aan luchtaanvallen zijn blootgesteld en met de voortgang van de invasie zij tenslotte zullen worden verwijderd.

Het moreel van het Duitse volk had echter een succesje nodig en de Duitse leiders hebben het dit gegeven, hoe moeilijk de voorbereidingen daartoe ook waren en hoe lang zij duurden

De invasie heeft de Wehrmacht niet kunnen afslaan, de Atlantische Wal en alle duikboten ten spijt. Wij moeten toegeven, dat de Geallieerde vordering sedert de landing niet erg groot geweest is, maar Churchill heeft hiervoor al de eerste dag gewaarschuwd in het Lagerhuis.

Alvorens de aanval aan het tweede front met kracht kan worden ingezet moet men daartoe de strijdkrachten en het materiaal op het vasteland hebben aangevoerd. Cherbourg is nog steeds niet genomen, hoewel de lus om de belangrijke havenstad langzaam wordt toegehaald.

Wij hebben al genoeg van Montgomery gezien in Afrika, op Sicilië en in Italië om te weten dat hij geen opmars begint als hij weet die niet voort te kunnen zetten. Als de ophoping van reserves groot genoeg is zal hij toeslaan, maar dan ook uit alle kracht.

Van groot belang is het, dat de Franse vaderlanders de Duitse verbindingswegen overal ontwrichten. De oproep van Generaal Eisenhower heeft naar alle waarschijnlijkheid weerklank gevonden. Het is slechts jammer, dat de samenwerking tussen het Franse Comité van Bevrijding en het Engels-Noordamerikaanse opperbeleid nog niet is wat zij zou kunnen zijn. Blijkbaar eist Generaal Charles de Gaulle niets minder dan de erkenning van zijn beweging als de voorlopige regering van Frankrijk, terwijl Churchill en Roosevelt uitgaan van het standpunt, dat het Franse volk zelf zijn regering zal moeten kiezen. Als de geestdriftige ontvangst van De Gaulle door de bevrijde bevolking van Normandië bij zijn eerste bezoek aan Frankrijk na vier jaren afwezigheid een weerspiegeling is van het gevoelen der Franse natie zal zijn positie zeker aan kracht winnen in zijn na-oorlogse onderhandelingen met de Geallieerden.

In de Westmuur van de Vesting Europa is al een bres geslagen, terwijl uit het Zuiden de Geallieerde legers over de Italiaanse „brug" aanstormen. Het Rode leger is nog niet begonnen te beuken tegen de Oostwal maar houdt zich nog onledig met het breken van het koppige Finse verzet. Wij zullen echter niet lang behoeven te wachten voordat ook daar het geweld als nooit tevoren zal herleven.

ARUBA.

DE FRANCISCUS-PAROCHIE VIERT FEEST.

Het is bijna 200 jaar geleden, dat door een Zoon van den H. Franciscus van Assisië, den zeereerwaarden Pater Pablo de Algemedi, op de 20ste April van het jaar Onze Heer 1750 het eerste kapelletje bestemd voor de Dienst van God, te Aruba werd opgericht en ingewijd, en onder het Patronaatschap gesteld werd van Onze Lieve Vrouw Koningin van de H. Rozenkrans, de specifieke devotie van de Paters Dominicanen.

Het was allerwaarschijnlijkst eveneens een Zoon van den H. Franciscus, die het eerste kerkje te Oranjestad oprichtte en toewijdde aan den H. Franciscus van Assisië.

Immers wij zien uit de Doopboeken dat voor het eerst in 1813 van 4 tot 7 Mei het H. Doopsel werd toegediend, in een nieuw kerkje te Oranjestad, door den Zeereerwaarden Heer Nicolas Lopez, die zelf in het Doopboek aantekent, „en esta Iglesia de la porto del Sud dedicada à **Nuestro Serafico Padre** San Francisco de Asis bautizé ..."

(In deze kerk bij de Zuidelijke haven, toegewijd aan **onzen Serafijnsen Vader** den H. Franciscus van Assisië heb ik gedoopt..."

Nadien hebben nog verschillende leden van de Orde van den H. Franciscus, gesticht in 1223, hier gewerkt. Zo van Januari 1826 tot November 1830 de Zeereerwaarde Pater Serafin de Sevilla, O. Cap. als pastoor.

Van **1844** tot 1846 de Weleerwaarde Pater Basilius, O. Cap. als kapelaan.

Van Januari 1851 tot Juli 1863 de Zeereerwaarde Pater Paulus, O. Cap. als pastoor.

Het is wel interessant deze feiten weer even in herinnering te brengen nu Zondag a.s. de 18de Juni, ter gelegenheid van de viering van Sacramentsdag, in de kerk van den H. Franciscus te Oranjestad weer een Zoon van den H. Franciscus, een lid van de Orde der Franciscanen, de Zeereerwaarde Zeergeleerde Heer Pater **Professor Dr. Jacob van der Veldt** de **feestpredicatie** zal houden.

Pater van der Veldt zal preken, in de **Nederlandse** taal, onder het plechtig lof van 16.30 uur, dat onmiddellijk voorafgaat aan de grote Sacramentsprocessie in de open lucht.

Het is te hopen dat geen enkele Nederlands sprekende katholiek op Aruba deze schone gelegenheid, om weer eens een Nederlandsen pater Franciscaan te horen zal laten voorbij gaan.

's Morgens om 8.45 uur zal er een solemnele Hoogmis aan God worden opgedragen. Onder deze hoge Plechtigheid zal het zo goed bekend staande zangkoor der Eerwaarde Frères de driestemmige Mis van Prosi zingen, voorafgegaan door de eveneens driestemmige „Asperges me" van Parochie van den H. Franciscus 2 Rossini. Onder het Plechtig lof om 16.30 uur zal hetzelfde zangkoor zingen:

Het driestemmige „O Sacrum Convivium" van Haagh „Tota Pulchra es" van Haagh voor solo en driestemmig koor. Het vierstemmige „Magnificat" volgens Premonsteit. Het vierstemmige „O Lumen" gecomponeerd door den dirigent. En het „Tantum ergo" van Jansen.

CURAÇAO.

IN GEBRUIK STELLING KAZERNE OP BONAIRE UITGESTELD.

De in gebruik stelling van de nieuwe kazerne op Bonaire, die vandaag in aanwezigheid van Zijne Excellentie den Gouverneur zou plaats hebben, is uitgesteld.

VERENIGINGSNIEUWS.

— **Katholieke Sport Centrale:** Hedenmiddag, Zaterdag 17 Juni, Sithoc houdt een 25 km. wandelmars.

Zondag: Voetbal: 10 uur Jong Bonaire — Republiek; 15 uur Sint Jozefgroep — Combinatie Katholieke Verkenners; 16 uur Ecuador — Jong Bonaire (semifinale).

CURAÇAOS PHILHARMONISCH ORKEST VIERT FEEST.

Dinsdag, 20 Juni, herdenkt het Curaçaos Philharmonisch Orkest zijn vijfjarig bestaan. Bij deze gelegenheid zal het orkest onder leiding van den oprichter en dirigent, den Heer Rudolf F. W. Boskaljon een uitvoering geven bestaande uit muziek op Curaçao geschreven door musici, die zichzelf gevormd hebben. De uitvoering wordt gegeven voor genoden en zal later herhaald worden voor het publiek. Het moet voor Dirigent Boskaljon een grote voldoening zijn, dat zijn pogingen met zulk een succes bekroond zijn en dat Curaçao een orkest bezit, dat reeds menige prachtige uitvoeringen gegeven heeft en dat er steeds naar blijft streven zich te verbeteren.

Dit cultureel werk, dat de Heer Boskaljon tot stand bracht, eert dezen harden en taaien werker, die ongetwijfeld veel zorg en moeilijkheden gehad heeft om het zover te brengen. Curaçao moet dankbaar zijn voor de arbeid van dezen man voor de verheffing van Curaçaos cultureel leven.

BURGERWACHT CURAÇAO.

Bewakingsdienst en Politiedienst.

Men deelt ons mede, dat de schietoefening op Hato van as. Zondag 18 Juni 1944 niet door gaat.

ST. JOZEFGROEP.

Het programme ter gelegenheid van de feestviering van het vijfjarige bestaan van de St. Jozefgroep, Katholieke Verkenner, is als volgt:

Zaterdag, 17 Juni.

14 uur. Opening. Vlaggenparade. Hernieuwing Verkennersbeloften door alle Verkenners.

14.30 uur. Demonstratie Bruggenbouw. E.H.B.O. Seinen. Jakar.

16.30 uur Sluiting.

19.30 uur Kampvuur

Zondag, 18 Juni.

7 uur. Groepsmis.

8 uur. Ontbijt.

8.45 uur Rondrit over Curaçao.

15 uur. Voetbalwedstrijd: St. Jozeftroep — Combinatie Katholieke Verkenners Curaçao

16.30 uur Prijsuitreiking.

16.45 uur Verfrissing.

18.30 uur Koude maaltijd.

19.15 uur. Bijeenkomst voor leden St. Jozeftroep.

21.15 uur. Sluiting.

Het elftal van St. Jozefgroep dat spelen zal tegen combinatie Katholieke Verkenners Curaçao, is als volgt:

Albertus
F. Wernet Ansano
Copra A. Hooi. J. Ansano
R. Rosini H. Cecilia Anthony
A.Carolina Wright

Invallers: V. Kook, Manuel, L. Maduro.

WERELDNIEUWS.

GEBOMBARDEERD. ORANGE

Radio-Parijs heeft omgeroepen dat de Franse stad Orange gisteren is gebombardeerd. (Londen, (AP) 17.6).

(Orange is een naam, die ons als Nederlanders veel zegt; het is een der stamgoederen van ons vorstenhuis. De posthoorn, die men nog altijd in het wapen van de Prinses ziet, is het oude wapen van Orange. Reeds in de 11e eeuw was het een onafhankelijk graafschap. De verbinding met de naam Nassau, die wij thans kennen, kwam in 1530, toen een graaf van Nassau en Chalon, René genaamd, ook het graafschap Orange erfde. Toen René stierf ging Orange over aan zijn neef Willem van Nassau, d. i. Willem de Oude of vader van onzen Willem I. Na 1713 behoort het evenwel niet meer aan de Nassaus, maar aan Frankrijk. — Red.)

DE SNELLE VORDERING IN ITALIË.

Het Geallieerde communiqué van Rome maakt bekend, dat de snelheid van de Geallieerde opmars is volgehouden. In de Adriatische sector werd contact gemaakt met de patriotten, die in het bezit waren van Teramo en al de bruggen voor vernieling hadden behoed. De troepen van het achtste leger kwamen wederom snel vooruit uit Terni en namen zowel Spoleto als Trevifiligno. Meer naar het Westen bevinden de voorste troepen zich reeds op meer dan 20 kilometer ten Noorden van Orvieto. De troepen van het vijfde leger kwamen overal vooruit in hun sector en namen een aantal plaatsen alsook de belangrijke stad Grosseto met haar uitgebreid vliegveld.

Grote strijdkrachten van bommenwerpers vielen gisteren de centra van olieproductie in het gebied van Wenen en te Bratislava in Tsjechoslowakije aan. Middelzware bommenwerpers bestookten verkeers- en spoorbruggen in het gebied van Florence, Pisa en Bologna. Ook werden aanvallen gedaan op het vijandelijk verkeer. Gevechtsvliegtuigen stortten zich op vijandelijke concentraties in Joegoslavië en vernielden er een groot aantal motorvoertuigen. In de verrichtingen van gisteren werden 70 vijandelijke vliegtuigen vernield. De Geallieerde luchtmacht in het Middellandse Zeegebied voerde meer dan 2300 enkelvluchten uit (Rome, (AP) 17.6).

KRACHTIGE NACHTELIJKE LUCHTAANVALLEN.

Het Britse Ministerie van Luchtvaart maakt bekend, dat in de afgelopen nacht een zeer grote strijdmacht bommenwerpers het centrum voor de productie van synthetische olie te Sterkrade in het Ruhrgebied en de militaire installaties in het gebied van het Pas de Calais heeft aangevallen. Mosquito's deden een aanval op Berlijn en wierpen er enkele reuzenbommen. Bovendien werden er mijnen gelegd in vijandelijke wateren. 33 Vliegtuigen worden vermist van deze aanvallen.

De Duitsers zetten intussen de aanvallen met hun vliegerloze vliegtuigen op Zuid-Engeland voort. Op verschillende plaatsen werd schade en slachtoffers veroorzaakt. Een van de toestellen viel op een hospitaal in Zuid-Engeland. Enkele verpleegsters en patiënten werden gedood. Op zijn minst 3 personen werden gedood en verschillenden ernstig gewond, toen een ander zich stortte op enkele huizen in een andere sector. Een nabijliggende winkelwijk werd ernstig beschadigd (Londen, (AP) 17.6).

ONS KONINKRIJK.

VOOR HET VADERLAND.

De „Deutsche Zeitung in den Niederländen" meldt, dat weer 5 Nederlandse vaderlanders ter dood zijn gebracht, waardoor het totaal van deze maand op 42 gebracht is. De landbouwer Joeke Andrae werd doodgeschoten nadat de Duitse politie, zoekend naar verborgen vijandelijke vliegers een 200 mm. vliegtuigmitrailleur en een klein kaliber machinegeweer en twee vliegtuigradio's gevonden werden onder het hooi achter zijn boerderij te Ferwerd. Volgens het blad had de landbouwer de wapens verborgen met de bedoeling er gebruik van te maken tegen de Duitsers. De andere patriotten zijn Heinrich Muelbauer, 27 jaar; Theodoor van Niel, Spike Tiestra, 40 jaar en Jan Ludwig 30 jaar. Muelbauer had twee revolvers bemachtigd, die hij aan den „communist" Van Niel overhandigde; deze laatste bezat reeds een geweer en een dolk. Tiestra bezat een machinegeweer van een Geallieerd vliegtuig, dat hij aan Ludwig gaf, die het aan een groep terroristen wilde geven.

MINISTER VAN ANGEREN BLIJFT.

De Regerings Voorlichtingsdienst meldt, dat op aanbeveling van den Minister-President Hare Majesteit de Koningin den Minister van Justitie, Meester Van Angeren, het eervol ontslag, dat deze had aangeboden, niet heeft aanvaard. Deze beslissing, die onbekend is in de Nederlandse constitutionele practijk, is genomen onder de dwang der omstandigheden. Het resultaat is, dat de zeer bekwame Minister van Justitie wiens diensten in deze tijd onmisbaar zijn, in het Cabinet zal blijven. De regering heeft in ieder opzicht het vertrouwen, dat Minister Van Angeren, de noodzakelijkheid van deze beslissing beseffend, zijn taak met dezelfde toewijding zal blijven voortzetten in het belang van Nederland.

LAUTEMVLIEGVELD GEBOMBARDEERD.

Nederlandse Mitchells hebben 15 ton bommen geworpen op het Lautem-vliegveld (Portugees Timor). De startbanen werden vernield en grote branden braken uit. Geallieerde bommenwerpers hebben Halong op Ambon gebombardeerd en grote verwoestingen aangericht. De Japanse barakken werden getroffen. Te Babo werden benzine-opslagplaatsen getroffen en vliegtuigen aan de grond vernield, lichte vlooteenheden hebben drie Japanse schepen vernield; de schepen waren geladen met miltairen en materiaal. Het Numfoor vliegveld werd ook getrofen en grote ontploffignen hadden er plaats. Boven Halmaheia is een Japans transportsvliegtuig neergeschoten door een luchtpartouiile. Gedurende de nacht hebben de Japanners een aanval uit de lucht ondernomen op Wakde; slechts geringe schade is veroorzaakt (Aneta).

WAT DE NEDERLANDERS GELOVEN.

Voor het eerst sedert de Geallieerde invasie begon, heeft de Hilversumse radio in zeer bedekte termen gesproken over de houding van het Nederlandse volk. Uit de opmerkingen van den spreker bleek duidelijk, dat de overwegende meerderheid van het Nederlandse volk gelooft, dat de Duitsers nog dit jaar worden verslagen. Ook bleek, dat de Nederlanders op uitstekende wijze een zenuwoorlog voeren tegen de Duitsers.

Hilversum, dat hoogdravende verhalen in de aether placht te slingeren over de onoverwinbare Atlantische Muur, is zeer zwijgzaam wat betreft de invasie van Frankrijk en bepaalt zich tot het geven van enkele DNB-legerberichten (Aneta).

MUSSERT WIL VECHTEN.

Anton Mussert is waarschijnlijk van oordeel, dat de veiligste plaats voor hem in het Duitse leger is. Het DNB heeft bekend gemaakt, dat Mussert verklaarde, dat hij, ingeval van een invasie in Nederland, dienst zal nemen in het Duitse leger (Aneta).

DUITSERS BLIJVEN WAARSCHUWEN.

De Duitsers gaan voort de Nederlanders te waarschuwen, dat de Geallieerden elk ogenblik kunnen landen. De Nederlandse bladen geven de lezers de raad zich op alle eventualiteiten voor te bereiden en gereed te staan. Er wordt op gewezen, dat men het beste nu reeds alle voorwerpen van waarde en alle belangrijke papieren inpakt en ook het nodige ondergoed enz., gereed houdt om mede te nemen. Een ander symptoom van de Duitse vrees voor een invasie is te zien in het steeds meer opeisen van honden; de honden die in aanmerking komen om naar Duitsland te worden gevoerd, mogen niet verkocht worden of weggegeven. Zij, die zich hieraan niet houden, kunnen gestraft worden (Aneta).

KIEK VERTELT.

De Aneta-correspondent Robert Kiek, die zich aan boord bevindt van een Nederlandse motor-torpedoboot en die de nacht van Maandag op Dinsdag in het Kanaal doorbracht, op patrouille, seinde, dat het weer iets beter was geworden, maar dat het uiterste van de bemanning gevergd was. Zij had tot taak toezicht te houden op de zeewegen door het Kanaal tot aan de Belgische kust. Het bombardement was zeer duidelijk waar te nemen en geheel de nacht door was het een zee van purper en geel licht. Ongeveer zonder ophouden bleef een stroom van vliegtuigen der Geallieerden boven het Kanaal. Op een gegeven ogenblik bevond de torpedoboot zich midden tussen het duel van lange afstandskanonnen (Aneta).

DE INDIËRS IN SURINAME.

De Indiërs in Suriname hebben de dag herdacht, dat zij 50 jaar geleden in de gelegenheid werden gesteld naar Suriname te immigreren. De AVROS wijdde een speciaal programma aan deze herdenking en twee Javanen, Doelman en Soedijono spraken voor de micro; er was ook een uitzending van Camelang muziek. De Indiërs hebben een tentoonstelling ingericht, gewijd aan Indische cultuur en Vrijdagavond had een festival plaats. Bekti, uitgegeven door de G.P.D. van Suriname verscheen met een speciaal nummer.

IN ZES UUR 34 VLUCHTEN.

Uit Londen wordt bericht, dat Nederlandse Mitchells in zes uren 34 vluchten maakten. Duitse militaire verdedigingswerken werden aangevallen en beschermingsvluchten boven de bruggenhoofden der Geallieerden uitgevoerd. Van deze vluchten werden er 18 bij da en 16 's nachts gehouden (Aneta).

Laatste Nieuws.

— De Finnen vernielen alle bruggen aan de twee verkeerswegen welke naar Viipuri leiden teneinde te voorkomen, dat het Rode leger zal doordringen in de stad, waar men reeds luide het gedonder der grote kanonnen kan horen.

Stockholm meldt, dat de verplichte ontruiming van Viipuri thans in volle gang is. Er komen ook vluchtelingen van andere Karelische steden overeenkomstig het plan om alle burgers te verwijderen uit het gebied dat door het Rode leger bedreigd wordt.

— **Een Tass-bericht** uit Moskou zegt, dat de staat van beleg is afgekondigd langs de gehele Noordelijke kust van Duitsland. Goering zou een inspectietocht langs de kust houden, vergezeld van vertegenwoordigers van het leger en de marine.

— **Het Duitse** communiqué zeide, dat Zuid-Engeland en het gebied van Londen voortdurend worden aangevallen met het nieuwe wapen sedert 15 Juni.

— **De radio** van Algiers meldt, dat De Gaulle per vliegtuig in Algiers is aangekomen.

— **Mountbattens** Hoofdkwartier maakte bekend, dat de Chinese 22e divisie Kamaing veroverd heeft, Kamaing is een Japanse basis op 65 kilometer ten Noord-Westen van het belegerde Myitkyina in Noord-Birma.

— **De bedreiging** voor Tsjangsja in China neemt steeds meer toe, hoewel de stad volgens een Chinesen zegsman nog niet geheel omsingeld is. Tsjang Kai Sjek heeft het garnizoen in de stad opgedragen haar ten koste van alles te verdedigen. De zegsman gaf als zijn mening te kennen, dat de Japanners de gehele Canton-Hankow spoorlijn willen inpalmen, aangezien de hoofdmacht der Japanners Tsjangsja voorbij getrokken is in Zuidelijke richting.

— **De Britse radio meldt,** dat alle Duitse burgers in het door de Duitsers bezette deel van Italië opdracht hebben gekregen om naar het Reich terug te keren. Men moet zich aanmelden bij het dichsbijzijnde Duitse consulaat.

— **De bestuurder** van een Noordamerikaanse gevechtsvliegtuig, Kapitein James Barnhardt, zeide te geloven, dat de Duitse troepen het schiereiland van Cherbourg pogen te ontruimen teneinde te ontkomen aan de val, die om hem gesloten wordt door Bradley's troepen. Hij zeide Duitse vrachtauto's en andere wagens in Zuidelijke richting te en de Westkust van het schiereiland hebben zien rijden over de nauwe strook lands welke nog open is tussen de Noordamerikanen eiland. Andere vliegers zeiden, dat de Duitsers geen materiaal meer aanvoeren naar Caen waar de branden eindelijk gedoofd zijn.

O, Gud Vors Lands

Volkslied van IJsland.

O God van ons land
O God van ons land
Wij eren Uw naam in zijn verhevenheid
De hemelzonnen zijn gezet in Uw Kroon
Door Uw legioenen in eeuwenoude tijden!
Met U is iedere dag als duizend jaren.
Elke duizend jaren zijn slechts als een dag;
De bloem der eeuwigheid met haar tranenhulde,
Die eerbiedig̃lijk henengaat.
IJslands duizend jaren!
IJslands duizend jaren!
De bloem der eeuwigheid met haar tranenhulde,
Die eerbiedig̃lijk henengaat.

* * *

Heden wordt IJsland tot Republiek uitgeroepen. Het grote eiland in de Atlantische Oceaan (oppervlakte 102.846 km.², of ± 3 × Europees Nederland) werd — naar men aanneemt — in het jaar 874 ontdekt door Ingolf Arnason van Noorwegen. De Noormannen stichtten er in 930 een onafhankelijke staat in de vorm van een aristocratische republiek. Om het land in de onderlinge twisten der aanzienlijke geslachten, waarvan dat van Sturla het machtigst, te redden, besloot de Volksvertegenwoordiging (Althing) in 1262 zich bij Noorwegen aan te sluiten. Sindsdien volgde IJsland de lotgevallen van Noorwegen tot 1814. Toen bleef het een bezit van Denemarken. Tegen de overheersing van Denemarken kwam in de loop der negentiende eeuw verzet, dat voorlopig gestild werd door het schenken van een eigen constitutie (1874). De onafhankelijkheidsbeweging ging echter verder en zo verkreeg IJsland in 1915 een eigen vlag en werd het 1 December 1918 een zelfstandig koninkrijk met den koning van Denemarken als hoofd. In 1920 kwam de nieuwe grondwet tot stand: een Hogerhuis van 14 leden en een Lagerhuis van 28 leden. Alle inwoners boven de 25 jaar van beiderlei geslacht hebben actief en passief kiesrecht. Niettegenstaande het protest van Koning Christiaan X heeft de bevolking (120.000; ongeveer evenveel als van het Staatsdeel Curaçao) bij stemming besloten het land tot republiek uit te roepen.

De eerste President zal waarschijnlijk de 63-jarige Sveinn Björnssen zijn, die sedert 1941 regent van het eiland is.

Het bovenstaande volkslied werd gecomponeerd in 1874 door Sv. Sveinbjörnssen (1847—1927) ter gelegenheid van de duizendjarige herdenking van de ontdekking van IJsland. De woorden zijn van Matthias Jochumsson (1835—1920).

„OMNEERLANDS TOEKOMST"— VI.

Een Overzicht.

De hoofdtrek in de meningen, die geuit zijn in enkele artikelen, welke in de afgelopen week onder het verzamelhoofd „Om Neerlands Toekomst" zijn verschenen, handelen vooral over het centraliseren van een sterker staatsgezag, waarmede gepaard gaan van hoger hand geregelde sociale maatregelen, economie, publiciteit, en een nationalisering van de bevolking met behoud van onderscheid van confessies, maar minder fel gemarkeerd dan voor de oorlog. Vanzelfsprekend zijn er nuances in de wijze waarop men zich dit alles denkt te zullen verwezenlijken, doch in hoofdzaak menen wij, dat dit de grote lijn is, die door alle stukken loopt.

Deze stukken dragen een min of meer officieel karakter, maar toch is een persoonlijk cachet ook vaak te onderkennen.

Slechts vier grote of althans van belang geachte groepen werden vermeld. Allereerst de anti-revolutionnairen, waarheen op den duur wellicht het gehele orthodox-protestantse volksdeel zal overgaan, terwijl het modernistische element mogelijk bij de s.d.a.p. terecht zal komen.

Dan de katholieken en tenslotte de communisten, wier aantal zeker slechts gering is, maar die van groot belang zullen zijn als gevolg van de grote macht, die zo-als Pater van der Veldt nog deze week in zijn lezing zeide, al haar wensen aan de vredestafel wel vervuld zal kunnen krijgen. Met Pater van der Veldt ziet de schrijver van het katholieke stuk trouwens „symptomen van „een herboren goedwillend en gelovig Rusland".

Of de talloze kleine partijen thans verdwenen zijn? Wij geloven het niet. Misschien is veel ervan verschoven, doch de individualistische aard van den Nederlander zal blijven bestaan, hem enerzijds onverzettelijk maken in zijn vrijheidsdrang en anderzijds het volk blijven versplinteren in kleinere partijen. In een goede democratie mag men deze kleine minderheden natuurlijk niet wegredeneren, al zal haar invloed gering blijven.

Dan dient men niet te vergeten, dat deze politieke ontwikkeling in oorlogstijd de loutering der openbare critiek gemist heeft en dus zeker niet volkomen representatief geacht kan worden voor ons volk. Dat er echter een politieke hernieuwing moest komen was ieder allang voor de oorlog duidelijk. Een ogenblik heeft het, zover dat hier van verre viel waar te nemen, geschenen dat de Nederlandse Unie de oplossing van het probleem zou zijn, maar terecht zegt het boekje, dat die hoop ijdel is gebleken, omdat de Unie een compromis aanging met den Duitser en slechts in open conflict met den Duitser onze nationale cultuur bewaard kan worden. Wel blijkt uit het boekje de onjuistheid van wat soms beweerd werd, dat het partijleven verdwenen was. De oude bindingen hebben zich gehandhaafd en nieuwe zijn daarnaast ontstaan. Het klenk ook te vreemd. Want wel hangen alle rechtgeaarde Nederlanders de democratische gedachte aan, maar de meningen hoe deze te verwerkelijken lopen teveel uiteen dan dat een eenheidspartij voldoening zou kunnen schenken.

Anti-revolutionnairen wijzen de volkssouvereiniteit van de hand en de rooms-katholieken doen dit ook, omdat de overheid haar gezag niet aan het volk, maar juist aan God ontleent, gelijk de volgende week nog eens afzonderlijk door Prof. dr. J. van der Veldt zal worden uiteengezet in het artikel, dat hij naar aanleiding van zijn Dinsdag gehouden lezing heeft geschreven. Liever dan van volkswil, spreken beide groepen dan ook van volksinvloed, een woord dat ook de s.d.a.p. in haar stuk gebruikt. Van de vier vertegenwoordigde groepen gebruiken alleen de communisten nog slechts het woord volkswil.

Alle partijen, behalve de communistische, zijn voor een sterk regeringsgezag zij het met een gezonde volksinvloed. Alleen wijzen allen erop toch vooral de bureaucratie hierbij te vermijden. De staatsvorm, waaraan dit regeringsgezag zal zijn ontleend, dient naar aller mening niet gewijzigd te worden; ook de s.d.a.p. is voor een constitutionele monarchie.

Wat de kroon betreft, deze zal naar de mening der communisten „geen rol kunnen spelen", maar als „historische realiteit" enige tijd bewaard worden, omdat „de betekenis van de kroon zal afnemen naar mate het democratisch besef van ons volk zich verdiept", zoals het communistische stuk zonder enig bewijs opmerkt. De a.r. blijken afkerig te staan tegen het denkbeeld om aan de kroon een „zelfstandig regeergezag toe te kennen in die zin, dat door Haar zij het met medewerking van ministers, algemeen bindende voorschriften zouden kunnen worden vastgesteld zonder steun in de wet en buiten toezicht van de Staten Generaal." De katholieken, s.d.a.p. en communisten wenden zich afkerig tegen de Eerste Kamer, die zij zonder meer niet terugwensen. De a.r. wensen de begroting aan de Eerste Kamer te onttrekken, maar zeggen niets van haar afschaffing als geheel.

De zin voor **nationale eenheid** blijkt zeer sterk te zijn. De katholieken verklaren met name, dat de scheidingslijnen voor de oorlog te sterk getrokken zijn. Als algemene stelling gaat dit misschien op, maar er waren zeker gevallen, dat scheiding nodig was. Krachtens hun geloofs- en zedenleer hebben de katholieken de plicht zich in politieke, sociale en gedeeltelijk ook in het wetenschappelijke en culturele leven van hun andersdenkende landgenoten af te zonderen, een houding die den katholieken niet alleen eigen is, daar de orthodox-protestanten zulks eveneens, zo niet in sterkere mate doen. Vanzelfsprekend rust op deze katholieken echter ook de plicht in alles wat goed en nuttig is met hun andersdenkende landgenoten van harte samen te werken. Bij voorkeur zal zulk een samenwerking dan plaats hebben — en ook veel meer succes hebben — niet tussen individu en individu, maar tussen organisatie en organisatie: dus langs federatieve weg.

Dit lijkt ons, gezien de verhoudingen op Curaçao, voor hier zeer zeker de beste oplossing. Stemmen, die hier in verschillende bladen de laatste tijden geuit zijn, om de bijvoorbeeld de sport onder staatstoezicht te stellen, rieken te veel naar Hitler-jugend en Balila. Dat echter een grotere vorm van samenwerking tussen katholieken, orthodox-protestanten en andersdenkenden nodig is lijdt geen twijfel en een ideaal uit het katholieke stuk om de jeugd bij bepaalde gelegenheden als nationale feestdagen bijeen te brengen, is op Curaçao allang een ideaal meer! **Dat gebeurt hier herhaaldelijk.**

Ook in Nederland kende men trouwens al tientallen jaren geleden zulke samenwerking, o.a. bij de totstandkoming van de onderwijswetgeving.

Pogingen, eerlijk en naar in het katholieke stuk duidelijk gezegd wordt, steeds onder leiding van de geestelijkheid, om hierin verbetering te brengen, verdienen dan ook aller steun. Blijde verneemt men, dat het anti-papisme in ons land verminderd is, al zou volgens andere betrouwbare gegevens uit het bezette gebied het anti-papisme juist zijn toegenomen. Men zal dus moeten afwachten hoe het is, maar laten wij hopen, dat de oorlog de wederzijdse toenadering heeft bevorderd. Ook de communisten spreken hiervan, maar stellen de samenwerking met de Christenen afhankelijk van het in practijk brengen van de naastenliefde in de christelijke kringen! In de „eenheidsvakbeweging", die zij voorstaan, moeten „gelovigen en ongelovigen elkanders wereldbeschouwing buiten discussie houden, elkanders gevoelens op dit gebied respecteren." Dat laatste is volkomen juist, maar het eerste kan wel eens onmogelijk zijn.

De **evenredige vertegenwoordiging** vindt slechts matige sympathie. De r.k. zouden verkiezing van bepaalde personen voorstaan, teneinde meer bekwame en onafhankelijke personen te kunnen kiezen, met name voor de gemeenteraden. De a.r. wensen de evenredige vertegenwoordiging te corrigeren ten einde meer contact tussen verkozenen en kiezers te brengen, een gebrek dat ook door anderen wordt aangestipt. De beroeps-politicus, nodig geworden door de steeds verder gaande vertechnisering van de staatkunde, staat te ver van het volk af. Wordt dit euvel door allen vermeld, de communisten gaan nog verder en zeggen, dat er „van contact tussen kiezers en afgevaardigden nauwelijks sprake was."

Zij wensen de afgevaardigden ter verantwoording te kunnen doen roepen door hun kiezers, die eventueel hun mandaat zouden kunnen intrekken. De s.d.a.p. tenslotte ziet in een verandering van de evenredige vertegenwoordiging een mogelijkheid „vrijwel alle **kleinere partijen** uit het parlement te doen verdwijnen." Ook de a.r. uiten hun bezwaren tegen het grote aantal kleine partijen, „waaronder belangengroepen, waardoor samenwerking met de regering wordt bemoeilijkt". Ze zeggen er evenwel bij, dat technisch geen kiesstelsel uitgedacht zal kunnen worden, dat volkomen bevrediging schenkt.

De **beraamde staathuishoudkunde** of economie, geleide economie of gerichte economie en plan-economie zijn de vele uitdrukkingen, die gebruikt worden voor wat in het Engels de „planned economy" wordt genoemd, waarbij niet allereerst de winst, maar de voorziening in de maatschappelijke behoeften het doel van de productie is, komt bij de meeste schrijvers ter sprake en vindt hun goedkeuring. De s.d.a.p. wil bedrijfsschappen, die zulks kunnen ordenen. Hier en daar bemerkt men, dat de kleine bedrijven toch ook een zeker bestaansrecht zullen blijven behouden.

Wat de **publiciteit** betreft, de a.r. gaan het verst door te zeggen, dat het „noodzakelijk schijnt, dat de regering de radio volkomen in de hand hebbe, althans onmiddellijk na de oorlog en daarna grote invloed oefent. De anderen vermelden dit punt niet met zoveel woorden, maar uit wat zij zeggen omtrent de pers zou men toch ongeveer hetzelfde concluderen. Uit de wijze waarop de regering en het gouvernement hier van de particuliere Curom practisch een staatsomroep hebben gemaakt, blijkt dat dit ook het inzicht van de huidige regering subs. gouvernement is en dat het in zijn resultaat niet eens zo slecht behoeft te werken, alleen natuurlijk erg kostbaar is.

Behoud van een vrije Pers en vereniging, zij het onder zekere beperkende bepalingen, wordt door allen voorgestaan; de r.k. vragen een krachtiger filmkeuring.

Onder de **sociale voorzieningen** behoort toezicht op lonen en vaststelling van het minimumloon. De communisten zijn voorstanders van loon volgens praestatie en opheffing van arbeidsloos inkomen. Sociale rechtvaardigheid moet betracht worden naar de encycliek, aldus de r.k. Een meer corporatieve staatsinstelling heeft over het algemeen aanhang, al zeggen de r.k. erbij „tegenstanders te zijn van de opvatting dat het economische leven volkomen door de almachtige staat moet worden geregelementeerd."

Koloniale vraagstukken komen niet ter sprake; bij de a.r. schijnt een daarop betrekking hebbende passage te zijn weggelaten. De communisten „willen, dat het Indonesische (Indonesië i.pl.v. Indië is van communistische oorsprong uit de 'los-van-Nederland' beweging; daarom verbaast het ons temeer dat deze gekleurde term tegenwoordig door velen, zelfs door de allerhoogsten gebruikt wordt, temeer daar het woord Indië of Oost-Indië immers precies hetzelfde uitdrukt en niet die politieke kleur heeft) volk onafhankelijk zal worden en zelf over zijn eigen lot zal kunnen beslissen". Men schijnt te rekenen op een vrijwillig samengaan van Nederland en Indië. In dit verband herinnert men de mening van wijlen Dr. George Hart, die hieraan twijfelde.

Dat er tussen de besproken groepen een verstandhouding is gegroeid is duidelijk. Ons nationale front is sterker geworden en gebleken is, dat uiteindelijk de scheidingslijnen van ons volk niet naar de confessie lopen. De gelovigen blijken zich meer bewust te worden van hun godsdienstige en zedelijke verantwoordelijkheid en uit het gehele volk. Een hernieuwd bewustzijn van de op de natuurwet gebaseerde zedelijkheid treedt schuchter naar voren, al wordt dit weer te niet gedaan door de zucht naar andere huwelijkswetgeving bij sommigen.

Gelijk reeds opgemerkt: de weergegeven meningen dragen soms een sterk persoonlijk karakter. Als uit het bezette land gekomen meningsuiting zijn de weergegeven meningen evenwel van groot belang. Niet dat naar een dezer meningen of naar haar gemiddelde ons toekomstig land zal worden opgebouwd. Maar wel blijkt er eens te meer uit, hoe sterk ons volk is geweest in zijn godsdienstige en politieke scholing, die onder de bezetting kracht heeft gegeven om de verdrukking te doorstaan en die straks met behoud van de nimmer wisselende principes, het fundament zal zijn voor de opbouw van een nieuwe staat.

Kent gij uw kleuter?

Het kind is motorisch aangelegd.

Wij hebben er vroeger reeds op gewezen, dat de kleuter psychisch een geheel ander wezen is dan de volwassene. Dit nu komt vooral duidelijk uit in zijn waarneming. Al hetgeen een kleuter ziet en hoort wil het onmiddellijk omzetten in bewegingen van de spieren, hetzij door spreken, door betasten, door grijpen etc. Een kleuter kan trouwens niet begrijpen zonder te grijpen, niet bevatten zonder te vatten en iedere indruk moet onmiddellijk uitgedrukt worden. Zeer terecht wijst Professor Roels erop, dat wij volwassenen zien, horen en denken om zo te zeggen met de handen in de zakken. Bij wijze van spreken zouden wij gerust onze armen en benen kunnen missen en toch onze omgeving goed kunnen opnemen. Maar bij een normaal kind is dat ondenkbaar! Wat zou het van de hardheid en zachtheid, de gladheid en de ruwheid, de uitgestrektheid en de vormen van de dingen weten zonder zijn spieren te mogen gebruiken? Hoe zou hij zich een leeuw of een tijger kunnen voorstellen zonder te brullen, te klauwen en te springen? Hoe zou hij zich de lengte en de breedte der dingen kunnen voorstellen als het niet zijn gang mag gaan met zijn wanhopige pogingen om met alle geweld die grote doos in een kleinere te duwen of het geluid van zijn trom te veranderen door er gaten in te slaan? Niets is voor den kleuter klaar en duidelijk als hij niet eerst zijn spieren heeft gebruikt.

De tastzin is het primaire zintuig.

Daarom leert de kleuter ook veel meer door de tastzin dan door zien en horen: de tastzin is het primaire zintuig of zoals Dr. Günning het uitdrukt „de eerste onder de broederen". Door de tastzin treedt de kleuter veel onmiddellijker in verbinding met de buitenwereld dan door gezicht en gehoor. Daarom begint zich die tastzin al bij de baby te ontwikkelen. De zuigeling brengt alles naar de mond, zijn handen zowel als zijn tenen en alles wat het machtig kan worden. De lippen dienen voor contrôle-orgaan. Daarna komt de hand, die als grijporgaan gaat dienst doen. Alles wat binnen zijn bereik komt, wordt dan met de hand bewerkt. Hij trekt en scheurt, vouwt en frommelt, rammelt en hamert, smijt en bonst, maar het doel is niet om te vernielen, doch om de dingen te leren kennen, om te begrijpen. Nu is het orgaan, dat bij de tastzin dienst doet, de vingertoppen; deze zijn daartoe speciaal uitgerust met talrijke tastpapillen. De betekenis van de tastzin bij blinden is bekend, maar ook voor normalen kon hij een belangrijk zintuig worden als hij maar behoorlijk geoefend en gebruikt werd. Nu komt op een bepaalde tijd die tastzin in zijn gevoelige periode, die zich openbaart door de grijpkoorts.

Oefening van de zintuigen.

Kleine kinderen hebben altijd de hebbelijkheid gehad — hierin treden de generaties van moeders wel als de beste getuigen op — om alle voorwerpen om hen heen aan te raken en in hun handen te nemen; overal zitten ze aan en daartoe dringt hen de natuur. Nu is het waar — zoals Mevrouw Fisher zeer terecht opmerkt —, dat het niet nodig noch wenselijk is, dat onze driejarige zijn zintuigen gaat vervolmaken op die mooie porseleinen vaas of op vettig keukengerij. Ook drijft hem niet dat onbeschaafde genot in het vet van een ketel of die verdorven lust in het vernielen van aardewerk. Dit zijn maar toevallige verschijnselen van de voelen grijpkoorts. Die koorts is ten slotte niets anders dan zintuigoefening. Het kind zoekt zijn zinnen te verfijnen en door oefening te scherpen.

Ook het spel van den kleuter heeft tot doel het instuderen van de functies.

Hiermede hangt ook het spelen van den kleuter samen. De speelperiode is wel het meest karakteristieke van dit tijdperk. Door spelen leert de zuigeling het leren gebruiken van zijn zenuwen, spieren en allerlei organen; door spelen leert hij lopen; door het spelen worden de functies ingestudeerd. Let wel: het kind weet dat zelf niet; voor het kind ligt het doel van het spel in het genot van de handeling, maar voor de natuur is het „het instuderen van functies". Zoals iemand een biefstuk eet wegens zijn smakelijkheid, maar het doel van het eten de diverse vitamines en levensstoffen zijn.

De kleuter is onvermoeibaar in zijn spelen.

Oorspronkelijk is het den kleuter helemaal niet om de praestatie te doen; neen, hij is bezig alleen om het genot van de bezigheid zelf, zoals het vullen of weer leeg schudden van een emmertje: het open en dicht doen van een deur. Maar hierin is de kleuter dan ook onvermoeibaar. Er is geen student, die beter volhardt, geen ijveriger leerling dan de motorische kleuter. Zo zag Montessori een kind van omstreeks 1½ jaar in een der parken van Rome met een schopje een emmer te vullen.

Het was tijd om naar huis te gaan en de zorgzame kindermeid spoorde den kleine aan zijn arbeid te staken. Tevergeefs! De baby bleef hardnekkig doorwerken. Toen vulde de kindermeid, die er natuurlijk helemaal niets van begreep, zelf het emmertje met zand en zette toen emmer en kind in de wagen in de vaste overtuiging, dat ze nu de wens van den kleine had vervuld. Maar het kind brak toen los in een heftig geluid en op het gezichtje vertoonde zich een vurig protest tegen zoveel geweld en onrecht. Want het was het kind niet te doen om de volle emmer. Het wilde alleen de werkzaamheid verrichten van het vullen, meer niet!

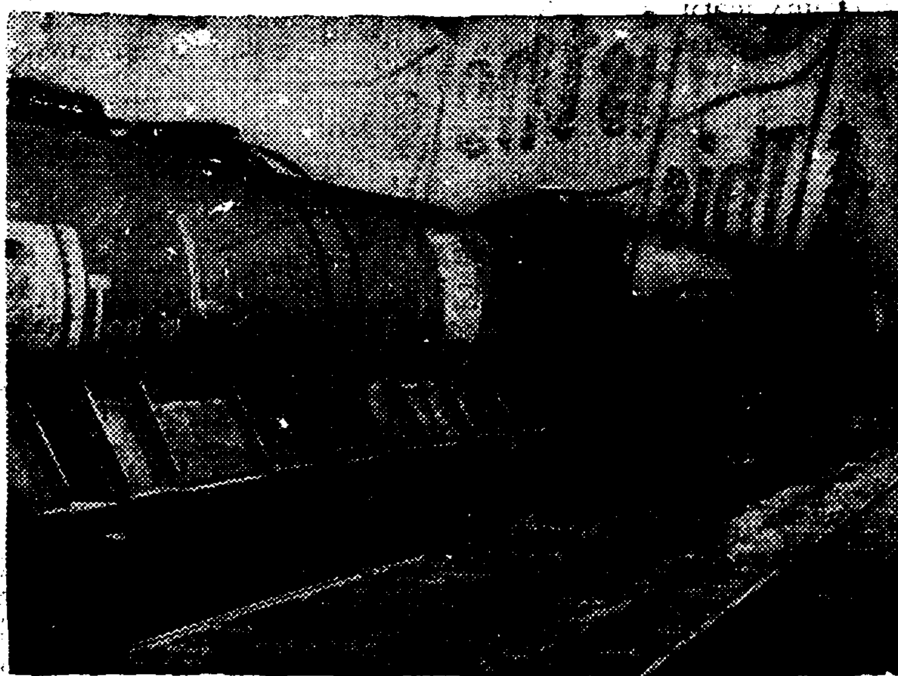
Zo zag ook Mevrouw Fisher haar eigen meisje 34 keren achtereen in een leunstoel klimmen en er zich laten uitglijden. En Preyer, de vader van de kinderpsychologie, zag hoe zijn zoontje 71 maal de tinnen deksel van een bierpul open en dicht sloeg; terwijl wel het sterkste staaltje van Montessori komt, die een kind 200 maal een oefening zal herhalen. U ziet, onvermoeibare leerlingen!

Lijdt uw kleuter ook aan „vouwkoorts"?

Juist omdat wij volwassenen zo geheel anders zijn en voor ons een bezigheid alleen waarde heeft als middel om iets te bereiken, begrijpen wij dikwijls het jonge kind niet. Beschouw het echter vooral niet als een ideaal, om ons kleuter stil en stijf op een stoel te zetten, tik het niet iedere twee minuten op de vingers en grijp niet telkens snauwend in in zijn liefste bezigheid. Een goede moeder zal haar kleuter juist die bezigheden verschaffen, waarin hij opgaat. Neem hierin een voorbeeld aan die Amerikaanse boerin. Zij bemerkte, dat haar kinderen op een zekere leeftijd aan opvouwkoorts leden en daarom had zij een verzameling oude doeken, lappen en kleedjes bij de hand. Toen haar oudste drie jaar was, vond ze hem op zekere dag bezig met pasgestreken wasgoed op zijn manier te vouwen, d.w.z. jammerlijk te verkreukelen. Ze rukte het uit zijn handen en was een ogenblik woedend, maar toen begreep ze, dat haar kind toch feitelijk niets verkeerds bedoeld had. Hij had zijn moeder zien vouwen en wilde dit nu ook doen. Daarom gaf ze hem een apart doekje en zie! Een vol uur lang hield het kind zich daarmede bezig. Dat eerste doekje wordt nog altijd in de familie bewaard. Vijf kinderen hebben er hun vingertjes aan geoefend en nummer zes zal weldra de lieftallige leeftijd bereiken, waarop moeders ervaren oog de eerste tekenen van de „koorts" bij hem ontdekt.

Lijdt uw kleuter ook aan een vouwkoorts? Zoek dan dat materiaal, waarop hij zijn zinnen kan oefenen!

p. B. A. Schipper.

Over de spoorlijn uit Calcutta moeten grote hoeveelheden olie naar de vliegvelden in het Noord-Oosten van Brits Indië worden gebracht, van waaruit grote vrachtvliegtuigen voorraden naar China brengen. Hier ziet men enkele van de tankwagens bij aankomst.

Ons Koninkrijk.

ONZE CONSULS IN ZUID- EN MIDDEN-AMERIKA.

Het als alles wat Surinamers doen steeds zo wel verzorgde „Jong Suriname" bevat ditmaal een artikel, waar wij in het bijzonder de aandacht op willen vestigen, omdat wat hier van Suriname gezegd wordt mutatis mutandis ook van Curaçao geldt en zeker ook iets is, dat hier onder velen leeft. „Jong Suriname" schrijft, dat de woorden er wel zijn omtrent de vernieuwing van onze consulaire en diplomatieke vertegenwoordigers, maar dat alle nieuwe personen in deze functies Europese Nederlanders zijn. Het blad schrijft dan verder:

Velen...... dat zijn Europees Nederlanders. De voornaamste eisen zijn wel een behoorlijke talenkennis, psychologisch inzicht en een brede kijk hebben. Welnu ook in de West zijn er Nederlanders van niet-Europese afkomst, die aan deze eisen voldoen.

Volgens ons zou de Regering als volgt moeten redeneren: In Zuid- en Midden-Amerika hebben Suriname en Curaçao grotere belangen, dan Europees Nederland; is dit nog niet zo, dan dient dit na de oorlog verbeterd te worden. Welnu, als wij Nederlanders, in deze gebieden geboren, als vertegenwoordigers daar hebben, zullen zij veel beter in staat zijn de belangen van deze Staatsdelen te behartigen bij de regeringen, waar zij aan geaccrediteerd zijn, en de banden tussen deze landen aanhalen, dan Nederlanders, die er niet geboren zijn en de Westindische Staatsdelen vaak niet uit eigen aanschouwing kennen.

Er is onlangs veel geschreven over Pan-Amerikanisme. Wij hebben er toen het zwijgen aan toe gedaan, omdat wij niet zoveel afwisten van het Pan-Amerikaanse probleem als de geleerde schrijvers. Maar wij hebben er veel uit geleerd en vooral dit: de culturele en economische banden tussen Curaçao en de omringende Caraïbische gebieden en tussen Suriname en de Zuidamerikaanse landen dienen steeds nauwer te worden aangehaald.

En Suriname zal er zeker veel meer baat bij hebben, wanneer er te Rio de Janeiro een Surinamer zit, die zich met hart en ziel hier aan geeft, dan een Europees-Nederlander, die alleen maar weet, dat Suriname een kolonie van Nederland is.

En waar de belangen parallel lopen, zoals in de Verenigde Staten van Noord-Amerika, moet Doctor Alexander Loudon of zijn opvolger naast hem hebben drie adviseurs: een Oostindiër, een Curaçaoenaar en een Surinamer, naar wiens adviezen, als het hun eigen gebooortegrond betreft, ook geluisterd zal moeten worden.

MUNITIE BRACHT REDDING.

John O'Connor Howe, oorlogscorrespondent van Aneta aan boord van het Britse schip „Aranville" seint:

Het ontploffen van een munitie-opslagplaats der Geallieerden op de Franse kust, maakte ons konvooi, geladen met wapens en ontploffingsmiddelen zeer belangrijk voor de troepen, die zich een weg naar Caen baanden. De Geallieerde soldaten riepen ons toe van de kust af: „Wij schieten met pijl en boog, schiet op met lossen".

Wij maakten deel uit van een groot convooi, waaronder vele Nederlandse schepen van de koopvaardij en dit was wel de ontvangst waar kapitein en bemanning van gedroomd hadden. Wij voelden hoe belangrijk wij waren. Majoor Joe Bywood van de Royal Engineers vertelde ons dat kort na de landingen de eerste opslagplaatsen werden aangelegd". Verborgen mortieren en andere batterijen openden het vuur op ons, maar alles ging goed tot opeens een der opslagplaatsen van ontploffingsmiddelen in de lucht vloog. Heel hoog was er een gevecht tussen vliegtuigen en wij weten niet of een brandend fragment van een Duits vliegtuig of een kogel terecht is gekomen in de opslagplaats, maar u kunt de gevolgen er van zien". Wij hadden wel een hevige ontploffing gezien toen wij de kust naderden, maar dachten dat die deel uitmaakten van het reusachtige vuurwerk. Nog voor wij goed en wel voor anker lagen begon het lossen van onze 850 tons vrachtvaarder en wij besefte hoe belangrijk wij als onderdeel waren in de reusachtige machinerie der invasie (Aneta).

PERSONALIA.

Benoemd tot: burgemeester van Stavoren P. Focken; idem van 's Heerenhoek C. H. J. L. N. Siemons; idem van Zuidzand J. R. van der Bent; idem van Vogelwaarde J. J. van Hijste; idem van Hontenisse C. J. van der Pijl; idem van Oss H. Apeldoorn; idem van Roermond L. J. Lensing. Lid van de Hoge Raad Meester S. A. van Lunten.

Ontslagen als: burgemeester van Midwolda K. Ausma; idem van Zuid-Noord Schermer J. D. Riggers; idem van Duiven W. J. A. F. R. van den Clooster baron Sloet tot Everlo; idem van Voorst Mr. G. J. W. baron van der Feltz; idem van Opsmeer en Spanbroek H. J. M. Kejjzer; idem van Ouderkerk a/d IJsel Mr. F. J. van Beeck Calkoen; idem van Steenwijkerwold F. M. van Panthaleon baron van Eck; idem van Hoek C. J. van der Pijl.

Op den 15den Juni 1944 overleed alhier
Bertha Eugenie Caprino
GEB. LARET.
Mede namens de familie: L. Caprino.